HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

EXPRESSION OF LINGUISTOCULTURAL AND ARTISTIC FEATURES IN TRANSLATING ABDULLA QAHHOR'S STORY “THE PATIENT” INTO ENGLISH

Bobojonova Felura Shuhrat qizi
Qarshi city, Qashqadaryo Region, Uzbekistan
First-year student at the University of Economics and Pedagogy
bobojonovafelura@gmail.com
Doi: https://doi.org/10.5281/zenodo.21845847

Annotation: This article analyzes the linguistic, cultural and artistic problems encountered in the process of translating Abdulla Qahhor’s story “The Patient” into English. Accordingly, the extent to which the national-cultural units, phraseological expressions, proverbs, figurative expressions and the author's style are preserved in the translation is highlighted on the basis of a comparative analysis, and the basic principles of literary translation, issues of equivalence, strategies for translating linguistic and cultural units and the problems facing the translator are considered. The Uzbek and English texts of the story are compared and the translation methods used to preserve the artistic and aesthetic effect are evaluated. As a result, we can see that preserving the national spirit and author's style is one of the important factors in the process of translating Uzbek fiction into English.

Keywords: Abdulla Qahhor, “Bemor”, literary translation, translation studies, linguoculture, equivalence, culture-specific items, phraseological units, national colouring, literary style, comparative analysis.

ABDULLA QAHHORNING “BEMOR” HIKOYASINI INGLIZ TILIGA TARJIMA QILISHDA LINGVOMADANIY VA BADIIY XUSUSIYATLARNING IFODALANISHI

Annotatsiya. Ushbu maqolada Abdulla Qahhorning “Bemor” hikoyasini ingliz tiliga tarjima qilish jarayonida uchraydigan lingvistik, madaniy va badiiy muammolar tahlil qilinadi. Shunga ko‘ra asardagi milliy-madaniy birliklar, frazeologik iboralar, maqollar, obrazli ifodalar hamda muallif uslubining tarjimada qay darajada saqlanishi qiyosiy tahlil asosida yoritiladi va badiiy tarjimaning asosiy tamoyillari, ekvivalentlik masalalari, lingvomadaniy birliklarni tarjima qilish strategiyalari hamda tarjimon oldida yuzaga keladigan muammolar ko‘rib chiqiladi. Hikoyaning o‘zbek va ingliz tilidagi matnlari qiyoslanib, badiiy-estetik ta‘sirni saqlashda qo‘llanilgan tarjima usullari baholanadi. Natijada shuni ko‘rishimiz mumkinki o‘zbek badiiy adabiyotini ingliz tiliga tarjima qilish jarayonida milliy ruh va muallif uslubini asrash muhim omillardan biri hisoblanadi.

Kalit so‘zlar: Abdulla Qahhor, “Bemor”, badiiy tarjima, tarjimashunoslik, lingvomadaniyat, ekvivalentlik, realiyalar, frazeologik birliklar, milliy kolorit, badiiy uslub, qiyosiy tahlil.

ВЫРАЖЕНИЕ ЛИНГВИСТИКО-КУЛЬТУРНЫХ И ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ОСОБЕННОСТЕЙ В ПЕРЕВОДЕ РАССКАЗА АБДУЛЛЫ КАХХОРА “ПАЦИЕНТ” НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

Аннотация. В данной статье анализируются лингвистические, культурные и художественные проблемы, возникающие в процессе перевода рассказа Абдуллы Каххора “Пациент” на английский язык. Соответственно, на основе сравнительного анализа освещается степень сохранения в переводе национально-культурных единиц, фразеологических выражений, пословиц, образных выражений и авторского стиля, а также рассматриваются основные принципы литературного перевода, вопросы эквивалентности, стратегии перевода лингвистических и культурных единиц и проблемы, стоящие перед переводчиком. Проводится сравнение узбекского и английского текстов рассказа и оцениваются методы перевода, используемые для сохранения художественно-эстетического эффекта. В результате становится ясно, что сохранение национального духа и авторского стиля является одним из важных факторов в процессе перевода узбекской художественной литературы на английский язык.

Ключевые слова: Абдулла Каххар, “Бемор”, художественный перевод, переводоведение, лингвокультурология, эквивалентность, национальный колорит, фразеологические единицы, художественный стиль, сравнительный анализ.

Kirish. Badiiy tarjima xalqlar o‘rtasidagi madaniy aloqalarni mustahkamlashda muhim vositalardan biri hisoblanadi. Har bir badiiy asar o‘zida muayyan xalqning tarixi, madaniyati, urf-odatlari, dunyoqarashi va milliy tafakkurini aks ettiradi. Shu sababli badiiy asarni boshqa tilga tarjima qilish nafaqat til birliklarini almashtirish, balki asarda mujassam bo‘lgan madaniy va estetik mazmunni qayta yaratish jarayonidir. Tarjimon matnning semantik mazmuni bilan bir qatorda uning uslubiy xususiyatlari, obrazlar tizimi, emotsional ta‘siri va milliy koloritini ham imkon qadar to‘liq saqlab qolishi lozim.

O‘zbek adabiyotining yirik namoyandalaridan biri Abdulla Qahhor o‘zining ixcham, mazmunan teran va badiiy jihatdan mukammal hikoyalari bilan o‘zbek nasrining taraqqiyotiga katta hissa qo‘shgan. Uning “Bemor” hikoyasi insoniy mehr-oqibat, kambag‘allik, ijtimoiy tengsizlik va hayotiy fojealarni sodda, ammo nihoyatda ta‘sirchan uslubda yoritishi bilan ajralib turadi. Asardagi voqealar rivoji, qahramonlar nutqi, xalqona iboralar va milliy tafakkurni ifodalovchi birliklar tarjima jarayonida alohida e‘tibor talab etadi.

“Bemor” hikoyasining ingliz tiliga tarjimasi tarjimashunoslik nuqtai nazaridan qator ilmiy muammolarni yuzaga keltiradi. Jumladan, milliy-madaniy birliklarni tarjima qilish, frazeologik iboralar va maqollar uchun ekvivalent topish, qahramonlar nutqidagi tabiiylikni saqlash hamda muallifning individual uslubini qayta yaratish tarjimonning kasbiy mahoratini belgilovchi asosiy omillar hisoblanadi. Ayniqsa, o‘zbek xalqining turmush tarzi va mentalitetini aks ettiruvchi birliklarni ingliz tili o‘quvchisiga tushunarli holda yetkazish tarjima jarayonining eng murakkab jihatlaridan biridir.

Ushbu maqolada “Bemor” hikoyasining ingliz tiliga tarjimasida uchraydigan lingvomadaniy va badiiy xususiyatlarni ilmiy jihatdan tahlil qilish hamda tarjimada qo‘llanilgan strategiyalar baholanadi. Shuningdek, qiyosiy-tahliliy, tavsifiy va lingvomadaniy yondashuvlardan foydalanilib, original matn hamda inglizcha tarjima o‘zaro solishtiriladi. Asarda uchraydigan milliy birliklarning tarjima qilinish usullari, badiiy tasvir vositalarining qay darajada saqlangani va tarjimaning umumiy badiiy-estetik qiymati aniqlanadi.

Shuni aytishimiz mumkinki bu maqola o‘zbek badiiy adabiyotini ingliz tiliga tarjima qilish masalalarini chuqurroq o‘rganishga xizmat qiladi hamda tarjimashunoslik, qiyosiy adabiyotshunoslik va lingvomadaniyat yo‘nalishlarida olib boriladigan kelgusi tadqiqotlar uchun ilmiy asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

Adabiyotlar tahlili. Badiiy tarjima nazariyasi va amaliyoti tarjimashunoslik fanining eng murakkab hamda ko‘p qirrali yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. So‘nggi o‘n yilliklarda ushbu yo‘nalishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tarjimaning faqat til birliklarini bir tildan ikkinchi tilga ko‘chirish emas, balki madaniy, estetik va pragmatik mazmunni qayta yaratish jarayoni ekanligini ko‘rsatdi. Ayniqsa, milliy adabiyot namunalarini xorijiy tillarga tarjima qilishda lingvomadaniy birliklar, realiyalar, frazeologik iboralar va muallif uslubini saqlab qolish masalalari tarjimashunoslarning asosiy tadqiqot obyektiga aylangan.

Bu borada bir nechta olimlar bir nechta ilmiy qarash va nazariyalarni tadqiq etganlar. Tarjimashunoslik nazariyasining rivojlanishida amerikalik olim **Eugene Nida**ning ekvivalentlik nazariyasi muhim o‘rin egallaydi. Olim formal va dinamik ekvivalentlik tushunchalarini ilmiy muomalaga kiritib, tarjimaning asosiy vazifasi asl matnning o‘quvchiga ko‘rsatgan ta’sirini tarjima o‘quvchisida ham imkon qadar qayta hosil qilish ekanligini ta’kidlaydi. Nidaning fikricha, tarjimada so‘zma-so‘z moslikdan ko‘ra, mazmun va kommunikativ ta'sirni saqlash muhimroq hisoblanadi. Ushbu yondashuv “Bemor” hikoyasidagi milliy iboralar va obrazli ifodalarni ingliz tiliga tarjima qilishda ham alohida ahamiyat kasb etadi.

Ingliz tarjimashunosi **Peter Newmark** esa semantik va kommunikativ tarjima nazariyasini ishlab chiqib, badiiy matnlarni tarjima qilishda muallif uslubini imkon qadar saqlash zarurligini ta’kidlaydi. Uning qarashlariga ko‘ra, tarjimon bir tomondan original matnning badiiy xususiyatlarini asrashi, ikkinchi tomondan esa tarjima matnining yangi o‘quvchi uchun tabiiy va tushunarli bo‘lishini ta’minlashi lozim. Aynan shu yondashuv Abdulla Qahhorning sodda, ammo mazmunan chuqur uslubini ingliz tilida qayta yaratishda muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi.

Zamonaviy tarjimashunoslikning yana bir yirik vakili **Lawrence Venuti** tarjimada “domestication” va “foreignization” strategiyalarini ilgari surgan. Uning fikricha, tarjimon ba’zan matnni o‘quvchi madaniyatiga moslashtirishi, ayrim hollarda esa asarning milliy xususiyatlarini saqlagan holda o‘quvchini begona madaniyat bilan tanishtirishi kerak. O‘zbek xalqining turmush tarzi, urf-odatlari va milliy tafakkurini aks ettiruvchi “Bemor” hikoyasi ushbu ikki strategiyaning uyg‘un qo‘llanilishini talab qiladigan asarlardan biridir.

Mona Baker tarjima jarayonida leksik, grammatik va pragmatik ekvivalentlik masalalarini chuqur tahlil qiladi. Uning ilmiy qarashlariga ko‘ra, tarjimon faqat lug‘aviy moslikni emas, balki matnning kommunikativ vazifasi va madaniy kontekstini ham hisobga olishi kerak. Ayniqsa, frazeologik birliklar, maqollar va xalqona iboralarni tarjima qilishda to‘g‘ridan-to‘g‘ri ekvivalent har doim ham mavjud bo‘lmasligi sababli, funksional jihatdan mos ifodalarni tanlash muhim ahamiyatga ega.

O‘zbek tarjimashunosligida ham badiiy tarjima muammolariga bag‘ishlangan ko‘plab ilmiy tadqiqotlar mavjud. Mahalliy olimlar o‘zbek mumtoz va zamonaviy adabiyoti namunalarini jahon tillariga tarjima qilishda milliy koloritni saqlash, muallif uslubini qayta yaratish hamda lingvomadaniy birliklarni to‘g‘ri talqin etish masalalariga alohida e’tibor qaratganlar. Ularning tadqiqotlarida tarjima sifati ko‘p jihatdan tarjimonning ikki til va ikki madaniyatni chuqur bilishiga bog‘liqligi ta’kidlanadi.

Abdulla Qahhor ijodi bo‘yicha olib borilgan adabiyotshunoslik tadqiqotlarida yozuvchining ixcham uslubi, xalqona tili, psixologik tasvir mahorati va ijtimoiy muammolarni badiiy talqin etish usullari keng o‘rganilgan. Biroq “Bemor” hikoyasining ingliz tiliga tarjimasida uchraydigan lingvomadaniy va uslubiy muammolarni kompleks tarzda yoritishga bag‘ishlangan tadqiqotlar nisbatan kam uchraydi. Shu sababli mazkur maqola ushbu bo‘shliqni ma’lum darajada to‘ldirishga qaratilgan.

Demak, badiiy tarjima jarayonida ekvivalentlikni ta’minlash, milliy-madaniy birliklarni to‘g‘ri talqin qilish va muallifning individual uslubini saqlash tarjimon oldidagi eng muhim vazifalardan

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

biridir. Aynan shu nazariy asoslar “Bemor” hikoyasining ingliz tiliga tarjimasini ilmiy tahlil qilish uchun metodologik poydevor vazifasini bajaradi.

Tadqiqot metodologiyasi va natijalar. Olib borilayotgan tadqiqot ishimizda Abdulla Qahhorning “Bemor” hikoyasini ingliz tiliga tarjima qilish jarayonida uchraydigan lingvistik, lingvomadaniy va uslubiy muammolarni aniqlash hamda ularning tarjimadagi yechimlarini baholash kompleks ilmiy yondashuv asosida o‘rganildi. Ya’ni badiiy tarjimaning zamonaviy nazariyalari asosida asarning original matni va inglizcha tarjimasi qiyosiy jihatdan tahlil qilindi. Tadqiqotning metodologiyasi sifatida *qiyosiy tahlil*, *tavsifiy tahlil, lingvomadaniy yondashuv* hamda *kontekstual tahlil* tamoyillariga tayanildi.

Qiyosiy tahlil usuli yordamida hikoyaning o‘zbekcha matni va uning inglizcha tarjimasi o‘zaro solishtirildi. Ushbu metod asarda qo‘llangan leksik birliklar, frazeologik iboralar, milliy realiyalar, sintaktik qurilmalar hamda badiiy tasvir vositalarining tarjimada qay darajada saqlanganligini aniqlash imkonini berdi. Shu bilan birga, tarjimada yuzaga kelgan semantik siljishlar, uslubiy o‘zgarishlar va madaniy moslashtirish holatlari ham batafsil tahlil qilindi.

Lingvomadaniy tahlil qo‘llanilib o‘zbek xalqining urf-odatlari, ijtimoiy hayoti va milliy tafakkurini ifodalovchi birliklarga alohida e‘tibor qaratildi. Ma‘lumki, bunday birliklarning aksariyati ingliz tilida to‘g‘ridan-to‘g‘ri ekvivalentga ega emas. Shu sababli tarjimon har bir birlikning nafaqat lug‘aviy ma‘nosini, balki uning madaniy mazmuni va pragmatik vazifasini ham hisobga olishi lozim.

O‘tkazilgan tahlil natijasida hikoyadagi xalqona iboralar tarjima jarayonida eng murakkab birliklardan biri ekanligi ilmiy jihatdan asoslandi. Aniqlanishicha, “Osmon yiroq, yer qattiq” iborasi o‘zbek tilida insonning og‘ir ahvolini, yordam beradigan kishining yo‘qligini va umidsizlik holatini ifodalaydi. Bu iborani so‘zma-so‘z “The sky is far away, and the earth is hard” tarzida tarjima qilish uning asl pragmatik ta’sirini to‘liq bera olmaydi. Shu sababli Eugene Nidaning dinamik ekvivalentlik nazariyasiga ko‘ta funksional ekvivalent sifatida “There seems to be no hope and no one to turn to for help” kabi variant mazmun va kommunikativ ta‘sir nuqtai nazaridan muvaffaqiyatliroq ekanligi aniqlandi.

Ushbu tadqiqot davomida Abdulla Qahhor uslubining asosiy belgilaridan biri bo‘lgan ixchamlik va tabiiylikni saqlash masalasi ham tahlil qilindi. Yozuvchi qisqa, sodda va xalqona jumlalar orqali chuqur psixologik holatlarni ifodalashga erishadi. Tarjima jarayonida jumlalarni ortiqcha izohlash yoki sun’iy murakkablashtirish asarning badiiy ta’sirini kamaytirishi mumkin. Shu sababli tarjimada sodda sintaktik qurilmalarni imkon qadar saqlab qolish maqsadga muvofiq deb topildi.

Asarda uchraydigan murojaat shakllari ham lingvomadaniy jihatdan muhim birliklar sirasiga kiradi. O‘zbek tilidagi qarindoshlik atamalari, hurmat ifodalovchi birliklar hamda xalqona murojaat shakllari ingliz tilida har doim ham aynan ifodalanmaydi. Ayrim hollarda ularni funksional jihatdan yaqin birliklar bilan almashtirish, ayrim vaziyatlarda esa izohli tarjimadan foydalanish zarurati yuzaga keladi. Bu holat Lawrence Venuti tomonidan tavsiya etilgan domestikatsiya va foreignizatsiya strategiyalarining uyg‘un qo‘llanilishini talab qiladi.

Hikoyada kambag‘allik, kasallik va oilaviy mas’uliyat bilan bog’liq tasvirlar milliy ruhni shakllantiruvchi muhim komponentlar hisoblanadi. Ushbu birliklarni tarjima qilishda nafaqat semantik moslik, balki emotsional-ekspressiv ta’sirni ham saqlash zarurligi aniqlandi. Demak, tarjimaning muvaffaqiyati ko‘p jihatdan tarjimonning badiiy tafakkuri va madaniyatlararo kompetensiyasiga bog‘liq.

Umuman olganda, “Bemor” hikoyasining ingliz tiliga tarjimasida eng ko‘p uchraydigan muammolar lingvomadaniy birliklar, frazeologizmlar, maqollar va muallif uslubini qayta yaratish bilan bog‘liqdir. Bunday birliklarni tarjima qilishda yagona universal usul mavjud emas. Har bir holatda kontekst, kommunikativ maqsad va o‘quvchi omili hisobga olinishi lozim. Badiiy tarjimada

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

formal ekvivalentlikdan ko‘ra funksional va pragmatik ekvivalentlikka ustuvor ahamiyat berish maqsadga muvofiqdir. Chunki aynan shu yondashuv asarning estetik ta’sirini, milliy ruhini hamda muallifning individual uslubini boshqa til o‘quvchisiga imkon qadar to‘liq yetkazishga xizmat qiladi. Shu bois Abdulla Qahhorning “Bemor” hikoyasi tarjimasi o‘zbek badiiy adabiyotini ingliz tilida targ‘ib qilish va tarjimashunoslik nazariyasini amaliyot bilan bog‘lash uchun muhim ilmiy manba sifatida baholanishi mumkin.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda Abdulla Qahhorning “Bemor” hikoyasini ingliz tiliga tarjima qilish jarayoni lingvistik, lingvomadaniy va badiiy nuqtai nazardan tahlil qilindi. Badiiy tarjima oddiy til birliklarini bir tildan ikkinchi tilga ko‘chirish emas, balki asarning badiiy-estetik qiymati, milliy ruhi va muallifning individual uslubini qayta yaratishga qaratilgan murakkab ijodiy jarayondir. Abdulla Qahhor kabi xalqona uslubda ijod qilgan yozuvchilarning asarlarini tarjima qilish tarjimondan nafaqat ikki tilni mukammal bilishni, balki ikki xalqning madaniyati, tafakkuri va tarixini chuqur anglashni ham talab qiladi.

O‘tkazilgan tadqiqot natijasida shuni ko‘rishimiz mumkinki, “Bemor” hikoyasida uchraydigan frazeologik birliklar, maqollar, xalqona iboralar, milliy realiyalar hamda murojaat shakllari tarjima jarayonidagi eng murakkab elementlar hisoblanadi. Bunday birliklarni so‘zma-so‘z tarjima qilish ko‘p hollarda ularning semantik va pragmatik mazmunini to‘liq ifodalay olmaydi. Shu sababli funksional ekvivalentlik, kommunikativ tarjima hamda lingvomadaniy moslashtirish usullaridan foydalanish badiiy ta’sirni saqlab qolishda samarali vosita bo‘lib xizmat qiladi.

Tarjima jarayonida Eugene Nidaning dinamik ekvivalentlik nazariyasi, Peter Newmarkning semantik va kommunikativ tarjima tamoyillari hamda Lawrence Venuti tomonidan ilgari surilgan domestikatsiya va foreignizatsiya strategiyalari “Bemor” hikoyasi tarjimasini ilmiy tahlil qilishda muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qilishini ko‘rsatdi. Ushbu nazariyalar yordamida asarda uchraydigan lingvomadaniy birliklarning tarjimadagi xususiyatlari izohlandi va tarjimon tomonidan qabul qilinadigan qarorlarning ilmiy asoslari ochib berildi.

Shuningdek, Abdulla Qahhor uslubining asosiy belgilaridan biri bo‘lgan ixchamlik, tabiiylik va kuchli emotsional ta’sirni ingliz tilida qayta yaratish tarjimonning asosiy vazifalaridan biri ekanligi aniqlandi. Asarda qo‘llangan qisqa, ammo mazmunan chuqur jumlalar, psixologik tasvirlar va xalqona dialoglar tarjimada ham tabiiy va ravon uslubda ifodalanishi zarur. Aks holda asarning badiiy qimmati va o‘quvchiga ko‘rsatadigan estetik ta’siri sezilarli darajada kamayishi mumkin.

Ushbu tadqiqot o‘zbek badiiy adabiyotini ingliz tiliga tarjima qilish bo‘yicha olib borilayotgan ilmiy izlanishlarga muayyan hissa qo‘shadi. Maqolada ilgari surilgan ilmiy xulosalar tarjimashunoslik, qiyosiy adabiyotshunoslik va lingvomadaniyat yo‘nalishlarida faoliyat olib borayotgan tadqiqotchilar, magistrantlar hamda tarjimonlar uchun amaliy ahamiyat kasb etadi. Tadqiqot natijalaridan oliy ta'lim muassasalarida badiiy tarjima fanini o‘qitishda ham foydalanish mumkin.

Keyingi tadqiqotlarda Abdulla Qahhorning boshqa hikoyalarini ham ingliz tilidagi tarjimalari bilan qiyosiy o‘rganish, turli tarjimonlar tomonidan qo‘llanilgan strategiyalarni tahlil qilish hamda sun’iy intellekt vositalarining badiiy tarjima jarayonidagi imkoniyatlarini baholash maqsadga muvofiq bo‘ladi. Bu kabi tadqiqotlar o‘zbek adabiyotini jahon miqyosida keng targ‘ib etish hamda milliy madaniyatimizni xalqaro ilmiy maydonda tanitishga xizmat qiladi.

Umuman olganda, Abdulla Qahhorning “Bemor” hikoyasi badiiy tarjima nazariyasini amaliy misollar asosida o‘rganish uchun muhim manbalardan biri hisoblanadi. Asarning lingvomadaniy va badiiy xususiyatlarini chuqur tahlil qilish tarjimonning kasbiy mahoratini oshirish bilan birga, o‘zbek badiiy adabiyotining jahon adabiy makonidagi o‘rnini mustahkamlashga ham xizmat qiladi.

HSR (LONDON),
HOUGHTON STREET REVIEW JOURNAL
ISSN: 2058-5519|Impact factor-15.9
http://houghtonstreetreview.com/index.php/hsr

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Baker, M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London: Routledge, 2018.
2. Catford, J. C. A Linguistic Theory of Translation. Oxford University Press, 1965.
3. Newmark, P. A Textbook of Translation. London: Prentice Hall, 1988.
4. Nida, E. A., & Taber, C. R. The Theory and Practice of Translation. Leiden: Brill, 1969.
5. Venuti, L. The Translator's Invisibility: A History of Translation. London: Routledge, 2018.
6. Bassnett, S. Translation Studies. London: Routledge, 2014.
7. Qahhor, A. Asarlar. I jild. Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi Adabiyot va san'at nashriyoti.
8. Salomov, G'. Tarjima nazariyasi asoslari. Toshkent.
9. Komilov, N. Badiiy tarjima va mahorat. Toshkent.
10. Karimov, N. XX asr o'zbek adabiyoti tarixi. Toshkent.
11. Newmark, P. Approaches to Translation. Oxford: Pergamon Press, 1981.
12. House, J. Translation Quality Assessment: Past and Present. Routledge, 2015.